

Asettamis päätös

29.8.2023

VN/20382/2023
MMM023:00/2023

Jakelussa mainituille

MMM; Sika-alan salmonellariskien hallintaa koskeva säädöshanke, työryhmän asettaminen

Maa- ja metsätalousministeriö on tänään asettanut työryhmän valmistelemaan riskinhallintaratkaisun, jossa sika-alan salmonellavahinkoturva järjestetään valtion talousarvion ulkopuolisen rahaston kautta. Rahastoon kerättäisiin veroluonteisia maksuja sikatuottajilta, ja rahastosta korvattaisiin sikatilojen salmonellatapauksista aiheutuvia kustannuksia ja menetyksiä.

Salmonella on eläinten ja ihmisten välillä tarttuva tauti eli zoonoosi, jota vastustetaan Suomessa tietyillä eläimillä lakisääteisesti pääosin kansanterveyteen liittyvistä syistä. Salmonella on yksi merkittävimmistä sikatalouteen liittyvistä taloudellisista riskeistä, sillä taudin esiintyessä sikatilalla siat joudutaan lähtökohtaisesti lopettamaan ja eläintenpitotilat puhdistamaan ja desinfioimaan, mistä aiheutuu merkittäviä kustannuksia ja vahinkoja. Suomen salmonellatilanne on ollut vakiintuneesti erittäin hyvä, mutta tilanne on heikentynyt sikatiloilla. Tautiriskien hallinnan haastavuutta lisää se, että sikalat ovat nykyisin suuria ja että sikatuotanto on vahvasti ketjuuntunut. Sikasektori on teurastamojen sopimilla ryhmävakuutuksilla hankkinut turvaa salmonellan varalta, mutta viimeaikainen kehitys on johtanut niin merkittäviin heikennyksiin vakuutusten kattavuudessa ja nousuihin vakuutusmaksuissa, että sikatuottajat eivät välttämättä pysty jatkamaan toimintaansa vahinkotapauksen jälkeen. Tämä on omiaan heikentämään yritysten luottoluokitusta sekä vakavasti vaarantamaan koko alan kannattavuutta ja jatkuvuutta.

Vuosina 2019–2021 selvitettiin elinkeinon ja viranomaisten yhteistyönä mahdollisuuksia perustaa sika-alan keskinäinen eläintautirahasto, jonka toimintaa olisi ohjannut erityislaki ja josta maksettavia korvauksia olisi rahoitettu elinkeinonharjoittajilta kerättävien rahastomaksujen lisäksi valtiontuella. Suunnitelmista kuitenkin luovuttiin, koska muun muassa vakuutuslainsäädännöstä johtuvat haasteet osoittautuivat käytännössä ylivoimaisiksi. Vuonna 2022 Luonnonvarakeskus on maa- ja metsätalousministeriön toimeksiannosta selvittänyt kahta muuta riskinhallintavaihtoehtoa, vakuutusten tukemista sekä riskiturvan järjestämistä valtion rahaston kautta. Näistä jälkimmäinen on jatkoselvittelyissä arvioitu toteuttamiskelpoisemmaksi.

Työryhmän tehtävänä on selvittää käytännön edellytykset toteuttaa rahastoon perustuva ratkaisu sikatiloilla esiintyvien salmonellatartuntojen ja niistä aiheutuvien saneerauskustannusten, menetysten ja tuotantotappioiden varalle. Työryhmä kartoittaa rahaston hallinnollisen mallin vaihtoehdot ja mahdollisuudet perustaa rahasto maatilatalouden kehittämisrahaston (Makera) yhteyteen. Työryhmä laatii ehdotuksen rahastomallista, rahoitusvastuun jakautumisesta tuottajien ja valtion välillä sekä tuottajilta kerättävien pakollisten maksujen määräytymisperusteesta ja suuruudesta. Lisäksi työryhmä laatii ehdotuksen rahastosta maksettavien kustannusten ja korvauksen perusteista. Työryhmä käsittelee riskinhallintaratkaisua koskevat lainsäädäntöehdotukset, jotka laaditaan työryhmän linjausten pohjalta maa- ja metsätalousministeriössä 27.6.2023 asetetun säädöshankkeen (VN/20382/2023, MMM023:00/2023) puitteissa ([linkki Hankeikkunaan](#)).

Työryhmän toimikausi on 1.9.2023 – 31.12.2023.

Kokoonpano:

Puheenjohtaja:

Minna-Mari Kaila, osastopäällikkö, maa- ja metsätalousministeriö

Varapuheenjohtaja:

Kajsa Hakulin, neuvotteleva virkamies, maa- ja metsätalousministeriö

Muut jäsenet: (varajäsenet sulkeissa)

Jyri Inha, lainsäädäntöneuvos, valtiovarainministeriö

Veli-Pekka Hautamäki, lainsäädäntöneuvos, oikeusministeriö

(Valpuri Tarkka, erityisasiantuntija, oikeusministeriö)

Saara Meurasalo, maaseutuekonomisti, maa- ja metsätalousministeriö

Esko Leinonen, yksikönjohtaja, Ruokavirasto

(Virpi Myllykoski, asiantuntija, Ruokavirasto)

Jaakko Kohtala, johtaja, Atria Suomi Oyj; Elintarviketeollisuusliitto ry

(Juha Levonen, talous- ja kehityspäällikkö, HK Scan Oyj; Elintarviketeollisuusliitto ry)

(Martti Hassila, kenttäpäällikkö, Snellmanin Lihanjalostus Oy; Elintarviketeollisuusliitto ry)

Henna Paija, Paijan Tilateurastamo; Suomen Teurastamoyrittäjät ry

(Kaarin Knuutila, Muhniemen Lahtivaja; Suomen Teurastamoyrittäjät ry)

Jonas Laxåback, verksamhetsledare, Svenska lantbruksproducenternas centralförbund, SLC R.F.

(Christoffer Ingo, lantbrukspolitisk sakkunnig, Svenska lantbruksproducenternas centralförbund, SLC R.F.)

Kati Näsärö, asiantuntijaeläinlääkäri, Suomen Sikayrittäjät ry

(Timo Heikkilä, puheenjohtaja, yrittäjä; Suomen Sikayrittäjät ry)

Mari Lukkariniemi, asiantuntija, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry

(Juha Lappalainen, tutkimuspäällikkö, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry)

Sihteeri:

Juha Keski-Koukkari, lainsäädäntöneuvos, maa- ja metsätalousministeriö

Työryhmän pysyvinä asiantuntijoina toimivat lainsäädäntöneuvos Johanna Wallius ja neuvotteleva virkamies Eveliina Palonen maa- ja metsätalousministeriöstä, jotka on osoitettu säädöshankkeen valmistelijoiksi.

Työryhmä voi kutsua kokouksiinsa muita asiantuntijoita ja asettaa alatyöryhmiä.

Mahdolliset matkakustannukset voidaan korvata valtion matkustussäännön mukaisesti maa- ja metsätalousministeriön toimintamenoista (momentti 30.01.01)

Lisätietoja työryhmän toimintaan ja sen asettamiseen liittyvistä asioista antaa lainsäädäntöneuvos Juha Keski-Koukkari, juha.keski-koukkari@gov.fi, puh. 0295 162 196.

Kansliapäällikkö

Jaana Husu-Kallio

Lainsäädäntöneuvos

Juha Keski-Koukkari

JAKELU

Valtiovarainministeriö

Oikeusministeriö

Ruokavirasto

Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry

Svenska Lantbruksproducenternas Centralförbund r.f.

Suomen Sikayrittäjät ry

Elintarviketeollisuusliitto ry

Suomen Teurastamoyrittäjät ry

VN/20382/2023-MMM-11

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: